

ROK 1968 V ČESKOSLOVENSKU

VY_32_INOVACE_DE_PN_16

Sada: Dějiny 20. století

Téma: ČESKOSLOVENSKO PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE

Autor: Mgr. Pavel Peňáz

Předmět: Dějepis

Ročník: 4. ročník

Využití: Prezentace určená pro výklad a opakování

Anotace: Prezentace popisuje vznik Pražského jara a pokus o reformní hnutí v Československu. To se nelíbilo SSSR a následovala invaze vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 68.

Gymnázium Vincence Makovského
se sportovními třídami Nové Město na Moravě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZMĚNY VE VEDENÍ

- 1. tajemníkem KSČ se místo Novotného stává Alexandr DUBČEK
- A. Novotný ztrácí i pozici prezidenta – tím je v březnu 1968 zvolen LUDVÍK SVOBODA
- předseda vlády: OLDŘICH ČERNÍK

AKČNÍ PROGRAM

- postupná demokratizace
 - kvalifikované řízení státu
 - demokratický volební systém
 - zvýšení pravomocí podniků
 - rehabilitace nevinně pronásledovaných
 - federalizace státu
-
- vytvoření „socialismu s lidskou tváří“

ZMĚNY

- zrušena cenzura
 - obnoveno skautské hnutí
 - nové politické organizace – KAN a K231
 - diferenciacie v novém vedení (vytvoření konzervativního křídla)
 - možnost cestovat do zahraničí
-
- Co bylo ještě tabu?
 - vystoupení z Varšavské smlouvy
 - vznik soukromého vlastnictví
 - svoboda vyznání

DVA TISÍCE SLOV

- autor Ludvík Vaculík
- zveřejněno v Lidových novinách
- kritika pomalé realizace reforem
- podpisy významných vědců, spisovatelů, umělců, rolníků, ...
- = lidové hnutí proti konzervativcům

ZNEPOKOJENÍ SSSR

- v čele SSSR – Leonid Iljič Brežnev
- plán uskutečnit cvičení Varšavské smlouvy na Šumavě (k zmapování terénu a situace v ČSSR)
- schůzka gen. tajemníků ve Varšavě (bez ČSSR a Rumunska) – ultimativní dopis – výzva k ukončení kontrarevoluce – odmítnuto ÚV KSČ
- setkání představitelů SSSR a ČSSR v Čierné nad Tisou – nátlak na Dubčeka k zastavení reforem
- SSSR využívá tzv. zvací dopis do Moskvy od konzervativního jádra (Indra, Kapek, Švestka, Biřák, Kolder) jako záminku vpádu do ČSSR

Nicolae Ceaușescu na návštěvě Československa v roce 1968. Na fotce s Alexandrem Dubčekem (první vlevo) a Ludvíkem Svobodou.

Ceaușescu odsuzoval sovětskou invazi

L. I. Brežněv

21. SRPEN 1968

- invaze „zpřátelených armád“ SSSR, NDR, Polska, Maďarska a Bulharska
- operace DUNAJ – velitel Ivan Pavlovskij
- 750 tisíc vojáků
- Prohlášení Všemu lidu (pomocí rozhlasu) – snaha uklidnit obyvatelstvo, aby nekladlo odpor
- <http://www.stream.cz/slavedny/831212-den-okupace-ceskoslovenska-vojsky-varsavske-smlouvy-21-srpen>

- 22. srpna se narychlo sešel mimořádný sjezd KSČ v Praze Vysočanech v budově ČKD – výsledkem bylo odmítnutí okupace, podpora Dubčekovi a zvolení nového ÚV a potvrzení Akčního programu
- nejvyšší představitelé státu a ÚV KSČ i s prezidentem Svobodou byly odvezeny do SSSR

Informace pro občany Prahy

Svobodný vysílač Ústředního výboru KSČ vysílá
denně od 4,30 hodin v přerušovaných přestávkách
na střední vlně 490 m, frekvenci 613 khz.

Naše heslo :

Jsme s Vámi, buďte s námi!

MOSKEVSKÝ PROTOKOL

- vynucený souhlas se vstupem intervenčních vojsk
- slib „normalizace“ situace
- až na Františka Kriegela podepsalo všech 25 českých a slovenských politiků
- zakázána byla činnost všech organizací, které vznikly během Pražského jara
- opět zavedena stranická kontrola médií
- zakázány ostatní politické subjekty
- zrušeno usnesení sjezdu KSČ ve Vysočanech

situace po srpnu 1968

- normalizace – návrat k stavu před leden 1968
- změny ve vedení – představitelé Pražského jara postupně odstraňování z pozic a funkcí
- politický vzestup Gustava Husáka na Slovensku
- počátek vlny emigrace (200 tis. lidí)
- 28. 10. 1968 přijat zákon o federalizaci = platný od 1969
 - 2 národní republiky
 - nejvyšší zákonodárny orgán Federální shromáždění (Sněmovna lidu a Sněmovna národů)
 - každá republika má svoji národní radu
 - výkonnou moc má federální vláda

ZDROJE

- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.4.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:IICCR_G539_Ceaurescu_Dubcek_Svoboda.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.4.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Foto_Ludvik_Vaculik.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.4.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brezhnev_1973.jpg
- *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.4.2014]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Okupace_Svobodn%C3%BD-vys%C3%ADla%C4%8D.JPG
- <http://www.stream.cz/slavedny/831212-den-okupace-ceskoslovenska-vojsky-varsavske-smlouvy-21-srpen>
- Kuklík, Jan, Kuklík, Jan. *Dějepis pro gymnázia a střední školy 4. Nejnovější dějiny*. Praha: SPN, 2002.
- SOCHROVÁ, Marie. *Dějepis II. v kostce: pro střední školy*. Praha: Fragment, 2008
- ČAPKA, F. *Dějiny zemí Koruny české v datech*. Praha: Libri, 1999.